

Verslag werksessie Wonen en Zorg - Ouderen

Dit is het verslag van de werksessie omtrent wonen en zorg voor ouderen van 16 mei jl. Dit verslag behandelt achtereenvolgens de definitie wonen en zorg (§1), de demografische ontwikkeling (§2), vraaganalyse voor wonen zorg voor ouderen (§3), aanbodanalyse (§4), confrontatie vraag en aanbod (§5). Naast de kwantitatieve en kwalitatieve analyse zijn suggesties gegeven om deze knelpunten op te lossen (§6) en aandachtspunten voor in de woonvisie besproken (§7).

1. Definitie wonen en zorg – ouderen

Afbakening definitie wonen met zorg

- *Geclusterd wonen met 24 uren zorg: gefinancierd vanuit Wlz, onderscheid naar (1) dementie en (2) somatiek.*
- *Geclusterd wonen met zorg en ondersteuning nabij: appartementen of seniorenwoningen nabij zorginstelling / voorzieningen (gefinancierd vanuit wmo en zvw).*
- *Geclusterd wonen voor senioren: seniorenwoningen, hofjeswoningen, etc. niet in directe nabijheid van zorginstelling / voorzieningen.*

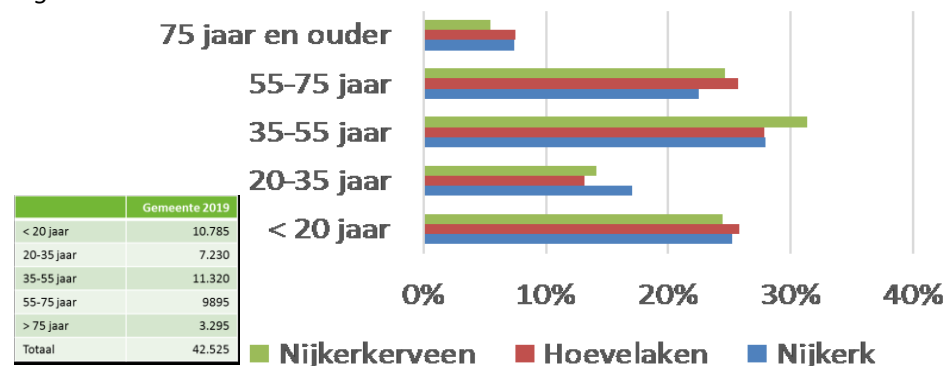
Hierbij werd de toevoeging gedaan dat:

- Onder geclusterde wonen met zorg nabij ook wordt verstaan: woningen geschikt voor senioren waar zorg en ondersteuning geleverd kan worden.
- Daarnaast zijn er tevens losse woningen (gespikkeld wonen) waar zorg geleverd kan worden

2. Demografische ontwikkeling

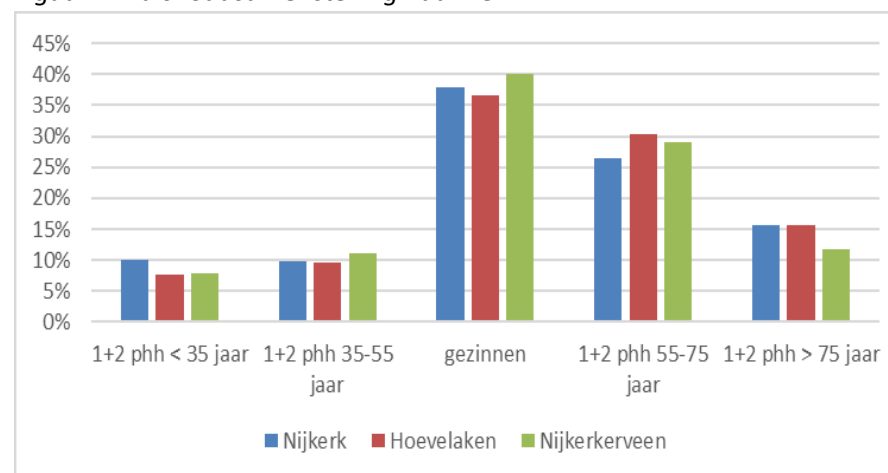
Het huidige inwoneraantal van de gemeente Nijkerk is 42.525. Hiermee is het aantal inwoners de afgelopen 10 jaar met ruim 3.200 toegenomen.

Figuur 1: c

Bron: CBS (2019)

Figuur 2: huishoudsamenstelling naar kern

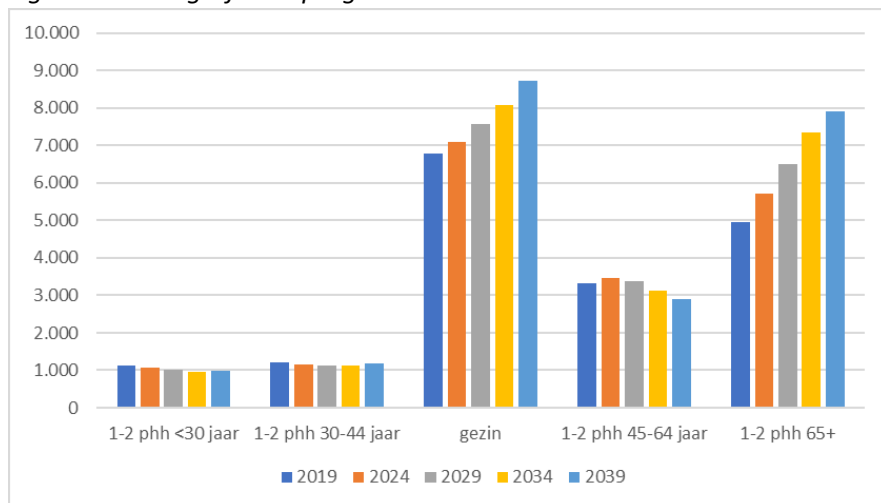
Bronnen: Provincie Gelderland (2016), CBS (2019)

Het aandeel oudere huishoudens is in Hoevelaken en Nijkerk het grootst. Het aandeel jonge één- en tweepersoonshuishoudens is in Nijkerk het grootst. In Nijkerkerveen is het aandeel gezinnen het grootst.

De prognose is dat aantal inwoners de komende 10 jaar groeit naar 44.150 tot 44.935 inwoners. Ook zal de vergrijzing toenemen, door een sterke groei van het aantal 65-plussers. Daarnaast wordt er ook een sterke groei van gezinnen verwacht, gezien het relatief grote aandeel één- en tweepersoonshuishoudens.

De huishoudensprognose laat een stijging van het aantal 55- tot 75-plussers in Nijkerk en Nijkerkerveen zien, in Hoevelaken zijn dit vooral 75-plussers.

Figuur 3: demografische prognose

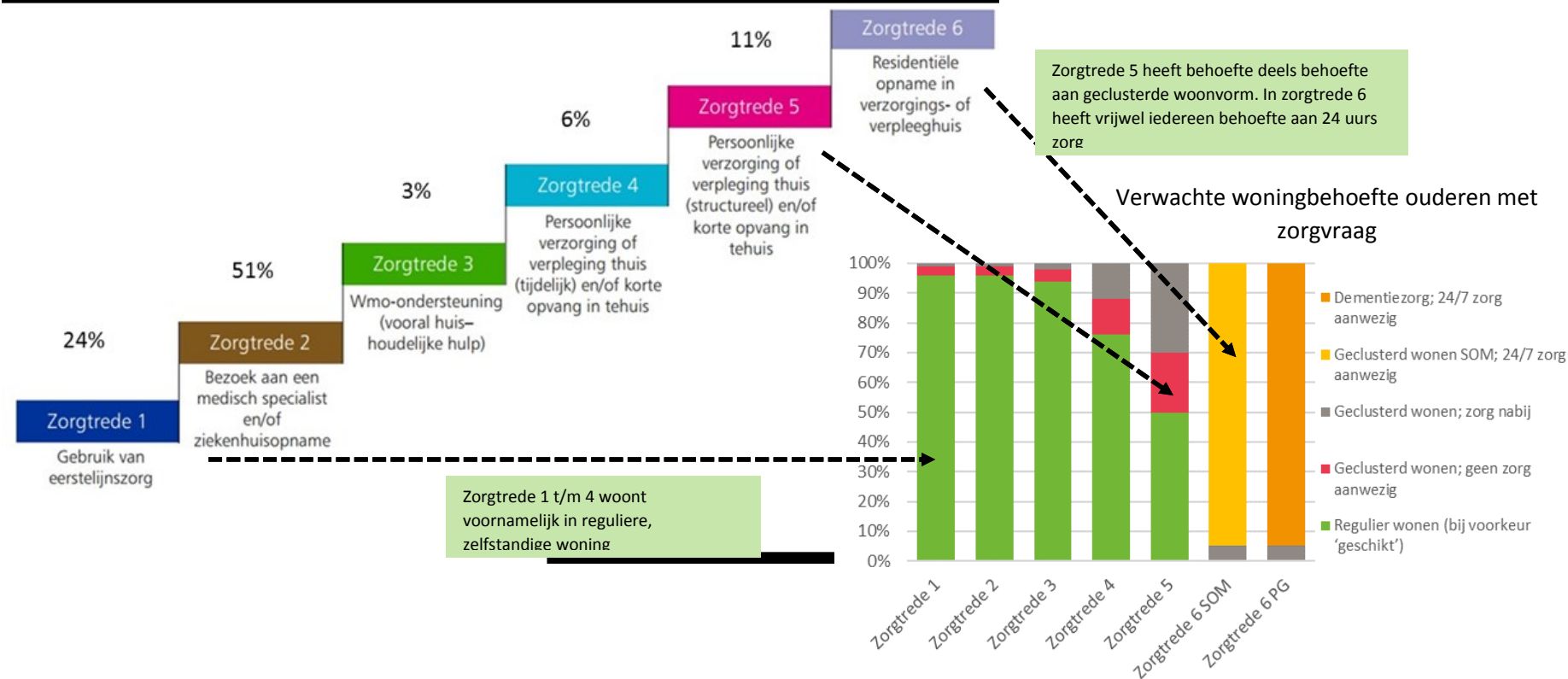
3. Vraaganalyse

De kwalitatieve woningbehoefte van ouderen met een zorgvraag is gebaseerd op cijfers van de NZa, de bevolkingsprognose en kwalitatieve duiding van zorgaanbieders in het land. Hierbij wordt gebruik gemaakt van het Zorgetreden-model van de NZa. Voorheen werd gekeken naar ziekteprofielen, dit model kijkt naar zorgzwaarte: de zorgetreden. Deze zorgetreden gaan van 1 t/m 6, van regulier thuis wonen zonder zorg naar residentiële opname in een verzorgings- of verpleeghuis (zie figuur 4 op de volgende pagina). Tot en met zorgtrede 4 blijven mensen zelfstandig in een reguliere woning wonen. Vanaf zorgtrede 5 is het denkbaar dat de behoefte aan geclusterde woonvormen toeneemt. De behoefte aan geclusterd wonen is minder goed wanneer er voldoende goede wijkverpleging beschikbaar is.

Momenteel zit driekwart van de 65-plussers in zorgtrede 1 of 2 en heeft nauwelijks extra zorg nodig. Maar 6% van de 65-plussers heeft zware wlz zorg nodig. De meeste ouderen wonen zelfstandig in de woning, waar zij altijd gewoon hebben.

In de toekomst zit de grootste groep ook met name in zorgtrede 1 en 2. Daarnaast zit de grootste absolute groei bij zorgtrede 5 (+335 ouderen) en 4 (+150 ouderen). Procentueel zit de sterkste groei bij zorgtrede 6 (PG) = +52%.

Figuur 4: zorgetreden van de NZa

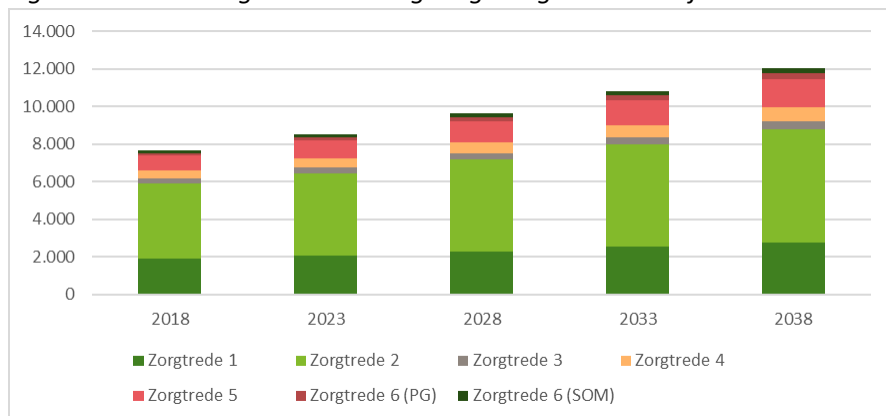

Figuur 5: woningbehoefte ouderen met zorgvraag (2019-2034)

	2020	2025	2030	2035	2020-2030	2030-2035
Geclusterd wonen 24-uurszorg (dementie)	140	170	205	250	+65	+45
Geclusterd wonen 24-uurszorg (somatiek)	115	135	160	190	+45	+30
Geclusterd wonen zorg nabij	345	445	565	685	+220	+120
Geclusterd wonen zonder zorg	365	455	565	675	+200	+110
Regulier wonen (liefst levensloopgeschikt)	4.835	5.455	5.840	6.015	+1.005	+175
Totaal	5.800	6.660	7.335	7.815	+1.535	+480

Bronnen: NZA (2018), CBS (2019), Provincie Gelderland (2016), CIZ (2019)

Figuur 6: toekomstige ontwikkeling zorgvraag ouderen Nijkerk

Opmerkingen / ideeën tijdens de bijeenkomst

- De cijfers m.b.t. de woningbehoefte voor ouderen met een zorgvraag worden herkend. Dit gezien de grootte van de groep ouderen en er vanuit gaande dat de ouderen steeds langer blijven leven. Zorgpartijen hebben wachtlijsten voor intramurale zorg.
- Voor geclusterd wonen neemt de behoefte erg toe. Het liefst in de wijk waar men al woont.
- Het liefst blijven ouderen zo lang mogelijk in zijn/haar eigen leefomgeving wonen. Echter door krapte op de arbeidsmarkt en een gebrek aan wijkverpleging, moet er ook naar andere vormen van zorg worden gekeken. In geclusterde woonvormen kan er efficiënter worden gewerkt.
- Als er goede geclusterde woonconcepten ontwikkeld worden, is het uit te stellen wanneer behoefte is aan echt intensieve zorg. Hierdoor kan men langer zelfstandig blijven wonen. ‘Terug naar de oude serviceflat’-gedachte: alleen dan niet met dwingende contracten, maar een modulair aanbod. En eventueel ontmoetingsruimte.

- Bij zelfstandig wonen speelt sociale veiligheid en de behoefte aan dichterbij anderen en voorzieningen een rol.
- Zorg dat mensen die ambulante zorg krijgen bij elkaar in de buurt wonen en wissel af in welk huis je verzorging geeft. Zo komen mensen bij elkaar en leren ze elkaar kennen. Tevens wordt de zorg hierdoor efficiënter. Dit hangt wel samen met actieve vrijwilligers die dit willen blijven doen. Dit vraagt structureel om een coördinerende en stimulerende functie, hiervoor is financiering nodig.

4. Aanbodanalyse

Zoals te zien in figuur 7 zijn de meeste voorzieningen in de kern Nijkerk. In Nijkerkerveen is er geen aanbod omtrent wonen en zorg voor ouderen. Met betrekking tot geclusterd wonen met zorg nabij dient te worden opgemerkt dat woningen in deze complexen voor 50% worden toegewezen aan mensen met zorgindicatie, 50% kan worden toegewezen aan 50-plusser. Verder moet opgemerkt worden dat in de inventarisatie alleen het aanbod in de sociale huursector is opgenomen. Geschikte complexen met koop- en particuliere huurwoningen zijn niet meegeteld.

Figuur 7: huidig aanbod wonen met zorg voor ouderen

		Nijkerk			Hoevelaken			Gemeente		
		PG	SOM	Tot.	PG	SOM	Tot.	PG	SOM	Tot.
Geclusterd wonen met 24 uren zorg	Arkeheem	16	40	56				16	40	56
	De Pol	62	70	132				62	70	132
	Huize Sint Jozef	8	72	80				8	72	80
	Gastenhuis (plan)				(20)		(20)	(20)		(20)
	Totaal	86	182	268	(20)		(20)	86	182	268
								(+20)		(+20)

		Nijkerk		Hoevelaken		Totaal
Geclusterd wonen met zorg nabij	Beatrixflat		36			32
	Oranjelaan		74			74
	Zilverstaete		38			38
	De Veenpoort		35			35
	De Stoutenborgh			56		56
Totaal			183		56	239

Bronnen: Amaris Zorggroep, Het Beweging 3.0, Gastenhuis, WSN, De Alliantie (2019)

Opmerkingen / ideeën tijdens de bijeenkomst m.b.t. Nijkerkerveen

- In Nijkerkerveen zou clusteren nabij voorzieningen een goed idee zijn, omdat deze concepten hier niet zijn. Moeten niet zo ver gaan om te versnipperen, maar wel kijken wat voor een gemeenschap te behappen is zodat mensen er zo lang mogelijk kunnen blijven wonen.
- Ouderen willen niet direct in een zwaar zorgconcept, maar gewoon zo lang mogelijk in het dorp wonen. Levensloopgeschikte woningen, 0-treden woningen, zijn hier wel interessant.
- De suggestie is gegeven om het voorbeeld van het Zorgerf Putten als concept wat meer uit te breiden in Nijkerkerveen.

5. Confrontatie vraag – aanbod

In 2035 komen we 144 plekken zorg PG te kort. Er is circa twee maal zoveel plaatsen nodig als wat er nu is. Ook het aantal woningen met zorg nabij neemt toe, in 2035 komen we 446 plekken te kort. Hierbij nogmaals de kanttekening dat het aanbod in de koop- en particuliere huursector niet is meegeteld.

Figuur 8: vraag – aanbod wonen met zorg

Doel-groep	Woonvorm	Aanbod wonen met zorg			Vraag wonen met zorg		Saldo
		Huidig	Plannen	Totaal	2020	2035	
Ouderen	Geclusterd 24 uren zorg PG (plaatsen)	86	20	106	140	250	-144
	Geclusterd 24 uren zorg SOM (plaatsen)	182	-	182	115	190	+8
	Geclusterd wonen zorg nabij (woningen)	239	-	239	345	685	-446
	Geclusterd wonen zonder zorg (woningen)	*	-	*	365	675	*

Opmerkingen / ideeën tijdens de bijeenkomst

- De nieuwe havenkom wordt als kans gezien voor geclusterd wonen.
- Locaties die vrij komen in bestaande wijken inzetten op extra woningen voor senioren. Ook kijken wat de behoefte is uit de

wijk, aanbod coördineren en ontwikkelen. Niet alleen traditionele dagbesteding, maar iets waar iedereen naartoe kan gaan.

- Deze coördinatie moet wel constant plaatsvinden. Gedachte is wel dat met een groep die er vaker (structureler) komt, er activiteiten gedaan worden.
- Risico is mantelzorg. Het netwerk wordt steeds kleiner en vrijwilligers worden ouder.
- Concepten veranderen, dit heeft gevolgen voor de zorgvraag.
- Sociale component is groot, behoefte aan ontmoeten, maaltijden en veiligheid. Niet per se de behoefte aan zorg.
 - Geclusterde beschermde woonvormen, waar je ook naar behoefte gezelligheid kan afnemen, zijn nodig.
 - 'Wonen met zorg' moet worden → 'Wonen met diensten'.
- Er is een gebrek aan crisisopvang-plekken. In de zijlijn meenemen hoe we met respijt en crisis omgaan, of we dit lokaal of regionaal moeten organiseren.

6. Inzet Nijkerk om knelpunten op te lossen

Opmerkingen / ideeën tijdens de bijeenkomst

- St. Jozef moet intramuraal blijven. Maar er kan ook worden nagedacht over gespikkeld wonen, of dat er nog ergens nog een tweede St. Jozef kan worden gerealiseerd.
- Bijschakelen op Wlz-locaties. Kan op verschillende manieren: bijvoorbeeld met een zorgerf. Het is interessant om iets met gespikkeld of flexibiliteit te doen.
- Opgave gedifferentieerd invullen: nieuwe woonconcepten. Bijv. Het Gastenhuis op een andere plek.

- Goed naar Wlz-capaciteit kijken. Het is zonde om St. Jozef weer helemaal intramuraal in te vullen, kijken of we dat over de gemeente kunnen verspreiden.
- Verdeling over de kernen en de verschillende wijken.
- Moeten niet meteen denken in nieuwbouw, maar ook in bestaande bouw wat we daar kunnen doen.
- Geclusterd wonen met dienstenpakket.
- Behoefte om door te stromen is er, wel moet er een lonkend perspectief zijn. Wat zijn nou mooie voorbeelden? Ga hier naar op zoek en probeer ouderen hiermee te verleiden middels communicatie en creëren van bewustwording.
- Kijk ook naar middeninkomens, deze vallen nu tussen wal en schip. Bekijk het totaalbeeld van kosten, zoals lagere energiekosten, dan is vrijesector huur vaak toch een goed alternatief i.p.v. een koopwoning.
- Dagbesteding (of beter gezegd zinnige daginvulling en contacten) goed organiseren kan langer thuis wonen stimuleren en zorg verminderen. Op die manier biedt je structuur/begeleiding/diensten.

7. Besproken vragen m.b.t. de woonvisie

➤ *Wat is de grootste opgave?*

Alle 3 de doelgroepen.

➤ *Moeten en kunnen we woon-zorgcarrières stimuleren?*

- Informatie over alle mogelijkheden is belangrijk. Dat mensen op basis daarvan een keuze kunnen maken uit het diverse aanbod.

- Clustering bij Wlz kan verlichting geven: een geclusterd zorg- en dienstenaanbod. Ontmoeten, veiligheid en contacten. Concept ontwikkelen dat je toepast op een bestaand gebouw.
- *Wie doet wat en pakt de regie?*
- Inventariseren wat goede mogelijkheden zijn.
- Overzicht maken waar dit soort concepten ontwikkelt kunnen worden. En ook voor alle segmenten, ook het middensegment qua inkomen is belangrijk.
- Ga gewoon uitproberen:
 - o Zorg dat er een helder en transparant aanbod is.
 - o Neem omwonenden mee in wie er (komen te) wonen.

Voorlichting waarom we het doen en waarvoor het bedoelt is.
- Zorgkantoor aan tafel krijgen.
- Gemeente kan kijken naar locaties die beschikbaar komen in de bestaande woningbouw. Ook kan de gemeente mediator zijn richting een grondeigenaar (veel gronden zijn niet in eigendom gemeente). Bij gebiedsontwikkelingen meenemen dat men woningen voor deze doelgroep moet realiseren.
- Gemeente, zorginstelling, woningcorporatie moeten goed contact onderhouden.
- Je moet lef hebben. Kunnen best mooie concepten bedenken en deze realiseren.
- Corporatie fungeert als mediator tussen bewoners die met elkaar samenwonen.
- De gemeente wordt gevraagd in het najaar de regie te pakken om nog zo'n bijeenkomst te organiseren zodat een aantal partijen periodiek om tafel zitten. Zodat we weten van elkaar wat we doen en weten wat de plannen zijn. Maar ook: inspireren, bijvoorbeeld op

werkbezoeken gaan en elkaar inspireren. De gemeente kan dit faciliteren.

- Praat als gemeente ook met ontwikkelaars (Bouwinvest, Achmea etc.). Er is geld voor dit soort initiatieven, maar er moeten personen zijn dit aanzwengelen.
 - Pilot bij de Boni bekijken. Screenen waar Wmo-indicatie zitten. Eigenkracht-conferentie organiseren om te kijken of we daarop kunnen voortborduren op andere locaties. Sigma denkt hierin graag mee.
- Zijn er toevoegingen aan de concept-ambities van de woonvisie?
- We zoeken naar mogelijkheden in de bestaande voorraad.
 - We gaan door met de campagne woonbewust. Wel met een ander accent dan voorheen, die was gericht op woningen aanpassen. Nu meer voorlichting in zijn algemeenheid met de verschillende mogelijkheden die er zijn, ter inspiratie en om over na te denken.